

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XVI. In quo, quæ dicta sunt, exemplis quibusdam confirmantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

geriam fore, nec ad mortale crimen peruen-
tendum, cum statim in alios ea dantur,
existiment.

Hinc inferri colligique responsio potest
ad casum quendam satis obuium; num vi-
delicet contra votum paupertatis pecca-
tus sit Religiosus, qui, non petita à Su-
periore licentia, ab alio pecuniam aut elec-
mosynam in alicuius consanguinei, poe-
nitentis & amici sui vsum petit, & accipit,
& aliis donat, vel dantem, vt iis donet aut
mittat, rogat? Dico ergo, si Religiosus, ta-
le quid exigens, aut admittens, id sibi ac-
ceptet, eius se Dominum faciendo, vel
adeo vtendum, in paupertatis votum deli-
cturum; tamen si id alioquin sic consan-
guineo & amico daturus & missurus, & de
facto etiam postea det vel mittat, siue per
se, siue mediante alio, & nomine tertij: At,
si id sibi non acceptet, sed aperte edicat,
Ego tale quid opus non habeo, neq; mihi
possum accipere; sed, si Petro vel Paulo il-
lud dare velis, aut mihi, vt ipse dein illi id
in tuo nomine dem vel mittam, caritatem
mihi & rem gratissimam feceris; tunc id
minime contra paupertatis votum fore;
tamen si id alius illius intuitu faciat, & ipse
etiam propterea danti gratias agat: quia id
ipse non tam sibi arrogat, aut eius se Do-
minum facit, quam tantum voluntatis al-
terius executorem, & lenem, vt dans hanc
voluntatem habeat, & donationem illam
faciat, intercessorem. Multo vero minus
paupertatis voto repugnabit, si alium quis
roget, vt suo proprio nomine tibi vel tali
quid det vel mittat, etsi accipiens sciat vel
intelligat, id sibi Religiosi intercessione &
patrocinio dari. Caterum, quamuis aperte
contra votum paupertatis non sit, hisce in
rebus Superioris consensum & beneplaci-
tum non exquirere, multa ramen hoc se-
cum trahere inconuenientia solet; vt
omittam periculum praeiens esse, ne quid
hac ratione contra votum paupertatis
committatur, quod homo non semper ita
circumspecte agat, nec tam minute inqui-
rat, num dans id mihi det, vel, sicut id ego
accipio; num id dem in nomine meo, an
alio; num alius id det, an ego. Praeterea

quod pecuniarum habendarum tractan-
darumque, & rerum distribuendarum ac
dispensandarum cupiditas ac desiderium,
saepenumero (vt superiori capite dicere
memini) hominem excicare, & sub ali-
quarum rationum apparentium colore &
praetextu, impellere soleat, quaedam vt fa-
ciat, quae directe votum paupertatis im-
pugnant. Quamobrem tam haec, quam
alia id genus, cum primis timere & decli-
nare debemus, ne de nobis dici contingat,
quod olim Senatori cuidam, qui mundana
& vna senatoriam dignitatem deseruerat,
Monasterioque se addixerat, sed quaedam
de possessionibus suis pristinis retinuerat,
ne suis, victus comparandi ergo, vt caeteri
monachi solebant, manibus laborare co-
geretur, respondisse Magnum Basilium
refert Cassianus, dum diceret, *Et senatori-
rem perdidisti, & monachum non egisti*: id
est, nec Senator es, nec monachus.

Cassian.
lib. 7. c. 19.
Et in vobis
Patrum.
lib. 4. de
paupert.

CAPVT XVI.

In quo, quae dicta sunt, exem-
plis quibusdam confir-
mantur.

Monachus quidam in Nitria, de iis qui
labore manuum victum sibi compa-
rabant, pecunioſae cuiusdam coaceruandae
cupidine laborare cepit, vt refert S. Hiero-
nymus, ad Eustochium scribens. Erat lini
textor: ergo cupiditate hac actus, suo in
opere nimium quantum festinabat, & pau-
rum comedebat. Vnde ex hac parsimonia
tandem factum, vt centum solidos (id est
noſtrate moneta centum aureos) congre-
garit: quibus collectis vita fundus est. Vt
ergo ad eum sepeliendum vicini fratres
conuenerunt, argentum hoc inuenerunt,
mirati, concilioque coacto conſultarunt
quid hic factum opus foret, & quid de illa
fieret pecunia. Habitabant autem in vici-
nia circumcirca, plus minus quinque mo-
nacho-

Epist. ad
Eustoch. de
custod. vie-
ginis.

nachorum millia per suas quique cellas ab inimicem disunctas distributi: quorum aliqui censebant aurum hoc inter inopes dispergi oportere, alij templis impendendum, alij parentibus illius, qui forte indigerent, mittendum. Porro magnus Macarius, Abbas Pambo, Isidorus, & alij de cordationibus & grauioribus (quos vulgo appellabant Patres) loquente per os eorum Spiritu sancto, statuerunt vt vna cum cadauere argentum hoc terræ infoderetur, dicentes illud Apostoli, *Pecunia tua tecum sit in perditionem*. Atque ita factum est. Addit autem Hieronymus, Neque est, vt id quisquam crudelitatem fuisse existimet: nam non nisi mera pietas fuit. Tantum quippe timorem & terrorem exemplum hoc in omnibus tota Ægypto monachis creauit, vt ingentis piaculi loco ducerent, si apud se in hora mortis vel vnus solidus argenteus reperiretur.

S. Augustinus horribile quoddam de Ianuario monacho, qui vulgo sanctus habebatur, exemplum scribit, quod ipse verbis, quæ magnum legentibus sensum compassionis moueant, enarrabo. Sæpe, inquit, Ianuarij nostri perditio & ruina nobis plangenda & lamentanda est. Videbatur hic quoddam obedientiæ & paupertatis speculum, sed misera vitam catastropha terminauit. Cum enim multis cum lacrymis ad nostram congregationem admitti petiisset, & toto vitæ suæ tempore paupertatem seruare promississet, nobis inscijs, vineam & agros in sæculo possidebat. O professionem letiferam! O promissionem proditoriam! Ore proloquebatur, quod corde auersabatur: sanctum credebamus eum, qui omnium erat pessimus. Atque hoc in statu duodecim ipsos annos & amplius, Ianuarius apud nos vixit. Male vixit, & mortuus est male. Male inquam vixit, quia clanculo & occulte apud se detinebat, quod non erat suum: male autem mortuus est, quia ne in fine quidem vitæ delictum agnouit, sed in eo obstinatus exspirauit, & nescientibus nobis, testamento condito, filium, quem in sæculo habebat, heredem instituit. Vtinam id in mortis saltem hora no-

bis dixisset, vt, orantibus nobis, veniam criminum à clementissimo Deo obtinere potuisset. Sed enim nec confessionem instituit, nec facti penituit. Proinde nostras non est, nec erat dum in viuis ageret. Eius ergo defuncti manus colligate, isque centum illos & vndecim siclos, quos in cellæ suæ pariete clam asseruabat, in pannum iniectos, inserere, plorantes, & dicentes, *Pecunia tua tecum sit in perditionem*. Nefas quippe est, illos in Monasterij sustentationem, vestitum, aut alia quæpiam opera impendere, eo quod condemnationis æternæ sit pretium.

Religiosus quidam de Ordine Cisterciensi, cum in sua ægitudine Abbatiam confessus sacræ Altaris viaticum ore sumplisset, ipsum deinde claudere non potuit, sacras species ad stomachum traiecit. Quo spectaculo fratribus adstantibus percussis, Sacerdos, viatici administer, sanctissimam hostiam, ore eius exceptam, alteri Religioso, qui ibidem æger decumbebat, portexit: qui magno pietatis sensu eam suscepit, & sine vilo obstaculo transiit. Non multo post prior ille monachus demortuus: mox autem apparuit, quænam eum causa à salute & remedio accipiendo impedierit. Cum enim cadauer abluerent fratres vellent, apud illum quinque solidos, colque non argenteos, sed cereos inuenerunt: quos illum habere nefas erat. Quo viso, vnanimi omnes ore Deum laudauerunt, & habentem rei huius certiozem reddentes, illo iubente, in agro eum sepelierunt, & pecunia eius cadaueri iniecta, dixerunt, *Pecunia tua, quam clam nobis contra professionem tuam possedisti, tecum sit in perditionem*. Quem cum Abbas casum in proximo Capitulo Generali enarrasset, addidit: Vt autem appareat, ex aliqua infirmitate factum non esse, quod sanctissimum viaticum transicere non potuerit, constat integrum illum ea ipsa die gallinam comedis-

Frater quidam Franciscanus Laicus cum aliquatenus legendi artem nosset, sed perfectius addiscere vellent, Psalterium sibi comparauit quoniam vero regula Ordinis prohibitu est, ne quis de Laicis litteras addis-

*Pecunia
Monachi
proprietaria
post mortem
vna cum
cadauere
terra infoditur.*
ad 8. 20.

*Serm. 5 ad
frat in eremo.*

*Ianuarius
Monachus
proprietaria
vna cum paupertatis
morte.*

ad 8. 20.

Caluar. lib.

9. Dial. cap.

64.

Cisterciensis

suæ religio-

suæ quædam

solidarum

post hoc ho-

stia iurem

in morte

confutatus

deglutire

non potuit.

p. 2. lib.

c. 18. Cl.

Miser

Laicorum

est caueat

post mortem
apparens
ad Psalterium
quod
clausum
habebat se
lanatum
proferatur.

eat: Gardianus, hoc cognito, ipsum sibi li-
brum petiit exhiberi. Eum se habere alter
negavit. Rursus ergo Superior indicari sibi
librum rogat, vt ne proprietarius existat.
Sed Laicus obedire detrectat. Haud multū
vero intercessit tēporis, cū graui frater ille
infirmirate laborare cepit. Tū Gardianus,
ne forte proprietarius moreretur, in virtu-
te sanctæ obedientiæ tandē præcepit, sibi
vt Psalteriū proferat, aut saltē quo recon-
diderit loco indicet: sed miser & infelix in
negando perstans & pertinax, mortuus est,
eo a se non abdicato. Prima ergo post se-
pulturā nocte, cū ædituus de more ad Ma-
tutinū nocturnū pulsaret, magnā & graue
sibi incubare sensit vmbra: audit ad hæc
horrendā & confusam quandam, sine vlla
verbōrū distinctione, vocē, vnde exanimis
in terrā corruit. Fratres cum primum cā-
panæ ad Martinus pulsus, viso secundum
æquo diutius differri, postquam iam bono
tēporis spatio expectassent, templum adiere,
visuri quid Sacristano factū esset cum ergo
defectus vtrūq; velut mortuū offenderunt.
Qui postea ad se reuersus, rem omnem ex
ordine narrauit. Precibus vero matutinis
iam inceptis, horrendum illud spectrum
denuo apparuit, terribilem fragorem ad-
instar rauæ & stridulæ cuiusdam tubæ
edens, nihil vt eorum quæ dicebat, posset
intelligi. Ad quem cum vniuersus fratrum
cæterus percussus turbaretur, Gardianus, be-
ne illos cōfidere iubens, spectrum alloquitur,
dicens, in nomine Domini nostri Iesu
Christi, & sacratissime passionis eius, te cō-
pello & iubeo, vt edicas nobis quis sis: &
quid hic tibi velis. Mox ergo respondens,
Ego sum, inquit, frater ille laicus, quē heri
hoc in loco sepulturæ mandastis. Aliqua-
ne, infert Gardianus, à nobis suffragia &
orationes exigitis? & ad quid huc veneris di-
cito. Tum vmbra, Vestras orationes non
effragito: quia nihil mihi proderunt, nam
propter Psalterium, quod proprietatis iure
possidens, demortuus sum, æternæ sum
damnationi addictus. His auditis Gardia-
nus, In nomine, ait, Domini nostri Iesu
Christi tibi mando, vt, quandoquidem te
iuuare nequimus, ilico hinc te propripas,

nec posthac huc amplius reuertas, nos in-
quietaturus. Protinus ergo vmbra illa eua-
nuic, nec vnquam ibi exinde fuit visa vel
audita.

Religiosus alius, vti Dionysius Carthu-
sianus refert, vestē laceram cum haberet,
vestiarium ingressus, pauxillum inde pan-
ni, vt vestem illo suam resarciret, sine venia
sustulit. Is tandem in morbum incidit: in-
signis porro Dei debebat esse famulus,
quod, morti iam vicinus tantam vultus se-
renitatem & hilaritatem præferret. In nul-
lo quippe cum remordebat conscientia,
nihil in eo inueniebat dæmon, quod ad il-
lum inquietandum depromeret. At cum
forte oculos in quendam cellæ angulum,
in quo sua dependebat vestis, coniecisset,
vidit ei cacodæmonem in forma simiz in-
sidentem, & frustum illud panni quod ve-
sti addiderat, lapide lambentem, & magna
quadam delectatione in illo sibi compla-
centem. Tum, hoc se segmentum alias sine
venia accepisse, recordatus, Superiorem
ilico aduocat, culpam confitetur, cum illo
se reconciliat: & statim inde se dæmon
subduxit.

Cum sanctæ memoriæ F. Reginaldus
Bononiæ Priorem ageret (vti Annalibus
Prædicatorum fratrum proditum est) Lai-
cus quidam aliquod panni eius, quo ipsi
vtuntur, frustum elemosynæ nomine, sine
venia Prioris, acceperat, vt hoc suam ve-
stem resiceret. Hunc ergo propterea vir
sanctus ad Capitulum vocat, & coram om-
nibus Religiosis, in eum censuram & pro-
prietarium, tam verbis asperis, quam dura
verberatione animaduertit: & pannum il-
lum eo in loco, tum ipse, tum reliquis fra-
tribus inspectantibus, flammæ iniecit.

In eisdem Annalibus alia quoad hoc hi-
storia legitur. Cum enim Albertus Ma-
gous in sacra illa familia Prouincialis mu-
nere fungeretur, seuerissimè & rigidissi-
me suis inhibuit, ne quis pecuniæ vel pæ-
rum, tam penes se, quam penes tertium,
tam propriæ, quam alienæ, tam in vsu
propriū, quā alterius, haberet; idq; sub gra-
uissimis pænis edixit, & has et de facto in-
fluxit. Nā, cum in Capitulum Prouinciali nō-

Loco supra
citato.

Dæmō frustro
panni
insidet quo
Religiosus
sine venia
vestem re-
sarcerat.

p. 1. lib. 1.
cap. 36 hist.
frat. præ-
dicat.

Frater Re-
ginaldus
graues in
Capitulo
in propria
animaduertit.

p. 1. lib. 1.
cap. 46.

nemo certissimis quibusdam signis, decretum hoc & constitutum violasse conuictus esset, tam seuerè illum Albertus castigauit, ut eum (quia non nisi nuperrime defunctus erat) è sepulchro effodi, & sepultura a fini, in sterquilinio, sepeliri iusserit: ad

imitationem scilicet prescorum Sanctorum, quibus hoc supplicij genere in fratres proprietarios animaduertere solenne erat.
(:)

TRACTATUS QUARTVS DE VIRTUTE CASTITATIS.

CAPVT PRIMVM.

De excellentia Virtutis Castitatis, & gradibus, quibus ad eius perfectionem ascendendum est.

1. Thess. 4. 3.
67.

NEC est, inquit Apostolus, voluntas Dei sanctificatio, id est puritas & munditia, castitas abstinens vos à fornicatione, ut scilicet non possidete in sanctificatione & honore non enim vocauit nos Deus in munditiam, ve sedas carnis voluptates conlectemur, sed in sanctificationem, vt ei magna cum corporis & animæ puritate integritateque seruiamus. Apostolus illo loco castitatem vocat: sanctitatis autem & sanctificationis nomine castitatem significat, vt obseruat S. Bernardus. Redemptor vero Christus in Euangelio celestem & angelicam virtutem eam indigitat, propterea quod Angelis nos assimilet. In resurre. Hic, inquit, id est in vita beati neque nubent, neque nubentur: sed erunt sicut Angeli Dei.

Vnde etiam S. Cyprianus, virginem dam alloquens, sic scribit, Quod postea natiuitate illis in gloria, iam nunc in hac vita id habere incipitis: quia, quamdiu in castitate & puritate viuistis, æquales estis Angelis. Id ipsum confirmans Cassianus, nulla ait virtute ita homines Deo similes fieri, ac castitate: per eam namque ita pure viuunt in carne, tamquam si carnis essent expertes, & purissimi essent spiritus, secundum illud Apostoli, Vos autem in carne non estis, sed in spiritu. Ipsos quin imo Angelos in hoc aliquo modo superamus, nam quia hi corpore carent, propterea mixtum non est hac illos puritate præditos esse: at hominem in carne hac mortali, qui tam acre bellum & assiduam rebellionem spiritui mouet, viuentem, ita viuere, quasi circumdatus non esset, sed purus spiritus fortis longe sane miratus est, & prodigio par-

Tanto.

Serm. 22.
in Cantic.

Matth. 22.
39.

neque nubentur: sed erunt sicut Angeli Dei.